

Антон Владимирович Карташов

**ОГЛЕДИ О ИСТОРИЈИ
РУСКЕ ЦРКВЕ**

ТОМ II

Превели
Марија и Горан Дабетић

Крагујевац 2021

Садржај

Патријаршки период (1586–1700)	9
Увод	11
Уређивање патријаршије	15
Јов – патријарх (1589–1605)	57
Политичка улога патријарха Јова	60
Религиозна политика самозванца	64
Патријарх Игњатије (1605–1606)	67
Цар Василије Иванович Шујски	77
Патријарх Ермоген (1606–1612)	78
Државно-црквено служење светог Ермогена	79
Утицај подвига патријарха Ермогена	95
Седам година међупатријаршијства	98
Државна улога Цркве	99
Губици и страдања Цркве због Смутње	101
Унутрашњи живот Цркве	103
Покушаји исправљања богослужбених књига	103
Патријарх Филарет (1619–1634)	112
Актуелна црквена питања за време патријарха Филарета	114
Црквено-књижно дело за време Филарета	119
Почетак школства	128
Карактеристике патријарха Филарета	130
Јосаф I (1634–1640)	131
Патријарх Јосиф (1642–1652)	134
Књижевни рад за време патријарха Јосифа	138
Школско питање	141
Идеолошки препород	142
Унутрашњи конфликт у идеологији „Москва – Трећи Рим”	144
Утицај нове идеје на књижевне и обредне исправке	147
Смрт патријарха Јосифа († 15. III 1652)	156
Патријарх Никон (1652–1658)	158
Исправљање књига и обреда	174
Погрешност метода исправљања књига	188
Настанак раскола	193
Незадовољство самих православних	200
Суђење	203
Сабор руских архијереја 1666. године о књижевним и обредним исправкама	203
Суђење староверцима на новом сабору 1666–1667. године	207
Спор Никона са царем	214

Идеологија патријарха Никона	226
Суђење патријарху Никону (1660)	233
Долазак патријараха (1666)	242
Суђење	243
Мишљење Сабора из 1667. године о односу Цркве и државе ..	246
Никонов крај	254
Почетак посебне историје староверског раскола	256
Соловјецка побуна	263
Патријарх Јоасаф II (1667–1672)	267
Патријарх Питирим (1672–1673)	268
Патријарх Јоаким (1674–1690).....	269
Сабор из 1682. године	272
Стрелачка побуна	275
Покушаји стварања школе	280
Школско-богословске несугласице	283
Покушаји стварања високе богословске школе у Москви	292
Патријарх Адријан (1690–1700)	296
Схематски оглед историје руске православне Цркве у Пољској од Брестске уније 1596. године до уједињења са московском патријаршијом 1687. године	307
Остваривање Брестске уније и самозаштита Православља	307
Власт и насилне методе увођења уније	308
Базилијани	311
Самоодбрана православне стране. Улога братстава. Борба са унијом	312
Легализација православне Цркве после смрти Сизизмунда III (1633)	322
Митрополит Петар Могила (1632–1647)	323
Научно богословско стваралаштво Могилине Кијевске школе ..	328
Плодови православне школе и литературе	331
Уједињење Кијевске и Московске Русије	335
Присаједињење Кијевске митрополије Московској	335
Библиографија (за период патријаршије)	343
Синодални период.....	359
Увод	361
Основни карактер и оцена синодалног периода	364
Црква за време Петра Великог	372
Лична религиозност Петра I	372
Зачетак реформи по протестантском обрасцу	374
Почетак владавине малоруског епископата	382
Тајни почетак црквене реформе	399

Отворена самодржавна реформа	402
Манифест и Заклетва	406
Реформа саме Реформе	408
Петрова „домаћа” реформа и критеријум васељенства	417
Признавање Синода од стране православних јерарха	420
Одраз реформи у правној норми државе	423
Реакција на реформу у црквеној свести	427
Висока Црквена управа и однос Цркве према држави	436
Свети Синод после Петра Великог	436
Време Екатерине I (1725–1727)	436
Време Петра II (1727–1730)	441
Царевање Ане Ивановне (1730–1740)	443
Организација апарата високе црквене власти за време царевања Ане Ивановне	448
„Бироновштина” у Цркви	455
Архијерејски процеси	460
<i>Дело вороњешког архиепископа Лава Јурлова</i>	460
<i>Георгијево и Игњатијево дело</i>	461
<i>Дело архиепископа Теофилакта Лопатинског</i>	469
Зацарење Ивана IV Антоновича (1740–1741)	483
Царевање Јелисавете Петровне (1741 – 1760)	484
Почетак процеса секуларизације	500
Император Петар III Фјодорович (1761–1762)	512
Зацарење Екатерине II (1762–1796)	515
Секуларизација црквеног земљишта	515
Личност Екатерине II	518
Процедура секуларизације	521
Дело Арсенија Мацијевича	525
Суд Синода	535
Арсеније у прогонству	543
Павле Кањучкевич митрополит тобољски и сибирски	552
После секуларизације	556
Јерарси Екатерининог времена	564
Парохијско свештенство	576
Од времена реформи Петра Великог	581
Наслеђивање места служења	593
Службени оквири и „одабири“	602
Парохијско свештенство за време Екатерине II	616
Искушења пугачовштине	622
Духовна школа	623
Царевање Павла I (1796–1801)	633
Библиографија (за Синодални период)	641